

Anonim: slovčana zagonetka

Napomena:

Među različitim tipovima zagonetaka u stihovima u *Grčkoj antologiji* sačuvane su i one koje su sasvim lingvističkog karaktera i zasnivaju se na strukturi grčkog jezika, a inače su — prema načinu rješavanja — potpuno nalik suvremenim enigmatskim doskočicama. Takve su zagonetke, dakako, u osnovi neprevodive, jer im je ključ rješenja u grčkom. Kako je takva poezija (ili ipak samo »poezija«?) izgledala, može nam dočarati pjesmica anonimnog autora (*Anth. Pal.*, XIV, 106):

Τέσσαρα γράμματα ἔχων ἀνύω τρίβων· ἦν δὲ τὸ πρῶτον
γράμμ' ἀφέλης, ἄλω· καὶ τὸ μετ' αὐτὸ πάλιν,
βορβόρω εὐρήσεις ἐμὲ φίλτατον· ἦν δὲ τὸ λοιπὸν
αἶρης, εὐρήσεις εἰσέτι ῥῆμα τόπου.

Prijevod koji bi pokušao reproducirati sadržaj epigrama (ali koji ne može voditi računa o formi jezičnih znakova bitnoj za rješenje) glasi:

Kad sam od četiri slova, mučim se hodom, a ako
oduzmeš prvo mi, ja slušam; kad imam tek dva,
najdraže meni je blato. Ako bez zadnjega slova
ostanem, bit ću u trēn oznaka mjesta i riječ.

Poznavao ci grčkoga i bez prijevoda znaju rješenje: πούς »noga«, οὖς »uho«, ὕς »svinja«, ποῦ »gdje«. Ostalima nudimo drugu verziju, prilagođenu našem jeziku, a njezinu odgonetku, sasvim laku, ostavljamo čitaočevoj dosjetljivosti:

Imam li četiri slova, rastem na glavi, a kada
uzmeš mi prvo, tad zujim. No skineš li još
jedno, iskazujem društvo. Kad bi nestalo samo
posljednje slovo, pjev rado bi slušao moj.

Preveo D. Škiljan